

prima instanță: Judecătoria Ungheni
Judecător: A. Parfeni
instanța de apel: Curtea de Apel Bălți
Judecători: T. Duca, E. Grumeza, S. Procopciuc

DECIZIE

17 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul Tatiana Vieru

Judecătorii: Galina Stratulat, Nicolae Craiu, Oleg Sternioală și Mariana Pitic

examinând cererea de recurs declarată de către Adrian Solomon,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Adrian Solomon
împotriva lui Mihail Munteanu cu privire la înlăturarea obstacolelor în folosirea
terenului aferent casei de locuit și obligarea demolării construcției,
împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 09 noiembrie 2016, prin care a fost
admis apelul declarat de către Mihail Munteanu, fiind casată hotărârea Judecătoriei
Ungheni din 15 august 2016 cu emiterea unei noi hotărâri privind respingerea acțiunii
cu privire la înlăturarea obstacolelor în folosirea terenului aferent casei de locuit ,

c o n s t a ț ă

La 24 martie 2014, Adrian Solomon a depus cerere de chemare în judecată
împotriva lui Mihail Munteanu cu privire la înlăturarea obstacolelor în folosirea
terenului aferent casei de locuit și obligarea demolării construcției.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că pîrîtul Munteanu Mihail este vecinul
său. Între gospodăriile lor există un gard construit de ei, care separă terenurile aferente
caselor de locuit.

Susține reclamantul că în toamna anului 2006, vecinul său Mihail Munteanu,
profitînd de faptul, că el împreună cu familia se afla la muncă în Federația Rusă, a
demolat o porțiune din gard, care separă gospodăriile lor și a ridicat o construcție cu
două nivele, depășind hotarul legal cu 2,1 m în lățime și 10 m în lungime.

Indică reclamantul că construcția cu două nivele este ridicată cu încălcarea
normelor tehnice, creîndu-i obstacole în folosirea terenului său aferent casei de locuit.

Reclamantul menționează că pîrîtul Mihail Munteanu refuză să demoleze construcția cu două nivele, avînd un comportament vulgar și amoral, iar prin comportamentul său, pîrîtul îi creează obstacole în folosirea terenului său aferent casei ce-i aparține cu drept de proprietate.

Solicită reclamantul Adrian Solomon obligarea lui Mihail Munteanu de a demola construcția cu două nivele din satul Costuleni rl. Ungheni și obligarea lui Mihail Munteanu de a nu crea obstacole la folosirea terenului aferent casei de locuit din satul Costuleni rl. Ungheni.

Prin hotărârea Judecătorei Ungheni din 15 august 2016 a fost obligat Munteanu Mihail, născut la 01 iunie 1974, de a înlătura obstacolele create lui Adrian Solomon în exercitarea dreptului de proprietate asupra terenului aferent, amplasat în satul Costuleni rl. Ungheni și să demoleze din cont propriu, construcția accesorie neautorizată, cu două nivele, identificată cu indicele 03 din planul geometric al bunului imobil, elaborat de către specialiștii Organului Cadastral Teritorial Ungheni la 18 februarie 2015. A fost încasat din contul lui Mihail Munteanu în beneficiul lui Solomon Adrian cheltuielile de judecată în sumă de 3583,34 lei (f.d. 177, Vol. I).

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 09 noiembrie 2016, a fost admis apelul declarat de către Mihail Munteanu, fiind casată hotărârea Judecătorei Ungheni din 15 august 2016 și emisă o nouă hotărâre privind respingerea acțiunii cu privire la înlăturarea obstacolelor în folosirea terenului aferent casei de locuit (f.d. 209-216, Vol. I).

La 23 decembrie 2016, Curtea de Apel Bălți a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei adoptate (f.d. 217).

La 17 februarie 2017, Adrian Solomon prin intermediul oficiului poștal a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitînd casarea actului judecătoresc contestat cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 434 alin.(1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Prin prisma normei citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat la 17 februarie 2017, este depus în termen, deoarece conform avizului de recepție recurentul a recepționat decizia instanței de apel la 30 decembrie 2016 (f.d. 220, Vol. I).

În motivarea recursului Adrian Solomon a invocat că instanța de apel a examinat pricina fără stabilirea tuturor circumstanțelor importante a cauzei. Astfel recurentul susține că instanța de apel a apreciat arbitrar relevanța actului de constatare, planurile geometrice, întocmite de către specialiștii Organului Cadastral Teritorial Ungheni la 18 februarie 2015, potrivit căruia construcția cu două nivele ridicată de către Mihail Munteanu este amplasată pe hotar, inclusiv pe terenul aferent reclamantului. Invocă recurentul că planul cadastral al terenului pe care îl folosește în coproprietate pîrîtul nu corespunde amplasării reale a sectorului de teren din cauza modificării samavolnice a hotarului terenului

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copieii de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

La 17 martie 2017, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa lui Mihail Munteanu cererea de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței

Până la examinarea cererii de recurs, Mihail Munteanu nu a depus referință la cererea de recurs declarată de Adrian Solomon prin care să-și exprime opinia referitor la recursul declarat.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursul declarat în limitele invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și restituirea pricinii spre rejudecare în aceeași instanță din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel a examinat pricina cu încălcarea normelor de drept procedural care ar putea duce la soluționarea eronată a pricinii.

Conform art. 240 alin. (1) CPC instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

În conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) CPC, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea pricinii, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanța de apel de către participanții la proces.

Analizând conținutul deciziei contestate, în raport cu prevederile legale menționate, Colegiul conchide că instanța de apel, judecând apelul, a trecut în mod superficial asupra pretențiilor înaintate de către Adrian Solomon.

Astfel din materialele pricinii s-a constatat că la 24 martie 2014, Adrian Solomon a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Mihail Munteanu cu privire la înlăturarea obstacolelor în folosirea terenului aferent casei de locuit și obligarea demolării construcției.

În susținerea acțiunii Adrian Solomon a invocat faptul că vecinul său Mihail Munteanu a demolat o porțiune din gard, care separă gospodăriile lor și a ridicat o construcție cu două nivele, depășind hotarul legal cu 2,1m în lățime și 10 m în lungime.

Judecând pricina, prima instanță prin hotărârea din 15 august 2016 a admis acțiunea integral.

Instanța de apel prin decizia din 09 noiembrie 2016 a casat hotărârea primei instanțe și a emis o nouă hotărâre privind respingerea ca fiind neîntemeiată a acțiunii cu privire la înlăturarea obstacolelor în folosirea terenului aferent casei de locuit.

La caz, Colegiul reține că instanța de apel la pronunțarea deciziei urma a se expune asupra temeiniciei sau netemeiniciei pretenției înaintate de către Adrian Solomon cu privire la obligarea demolării construcției, pe când a adoptat o hotărâre expunându-se doar asupra pretenției cu privire la înlăturarea obstacolelor în folosirea terenului aferent casei de locuit.

Prin urmare, Colegiul constată că soluția instanței de apel nu conține o verificare a legalității hotărârii instanței de fond și mai mult o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării și adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitatea să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții și să verifice temeinicia și legalitatea hotărârii.

În același timp, instanța de recurs menționează că, instanța de apel la reexaminarea pricinii trebuie să se expună asupra tuturor pretențiilor și a obiecțiilor înaintate de către părți.

Dat fiind faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept procedural, iar lichidarea acestor lacune în cadrul procedurii de examinare în recurs nu este posibilă, cauza urmează a fi rejudecată.

La rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate, să verifice circumstanțele pricinii, probele administrate și reexaminând pricina să emită o hotărâre legală și întemeiată cu respectarea drepturilor procedurale ale părților și verificarea pretențiilor sau după caz, de a le concretiza.

Instanța de recurs remarcă că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre motivată. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei deferite spre soluționare.

Conform unei jurisprudențe constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și, argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz vs. Spania, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

Se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate cererile și obiecțiile formulate de către părți, ceea ce în speță lipsește.

Or, principiul procesului echitabil reclamă că hotărârea să fie motivată, justițiabilul având posibilitatea să cunoască motivele care l-au făcut pe judecător să adopte una sau altă soluție și să le conteste dacă sistemul prevedea o cale de atac împotriva acestei hotărâri, lipsa motivării unei decizii judiciare, pune în pericol dreptul la un proces echitabil (cauza Kaufman vs. Belgia, 1986).

În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de

a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6§1 din CEDO (cauza Hiro Balani vs. Spania, 1994).

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că s-a constatat o eroare judiciară, care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa integral decizia instanței de apel și de a restitui prezenta pricină civilă la rejudecare în Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecători.

Colegiul relevă că la rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele enunțate supra, rezultînd atît din pretențiile înaintate de reclamant, înscrisurile prezentate cu calitate de probe în susținerea poziției, apreciindu-le în conformitate cu art. art.120-122, 130 Cod de procedură civilă, în raport cu pretențiile înaintate, circumstanțele stabilite și normele de drept material aplicabile raportului litigios.

În baza celor expuse, în conformitate art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Adrian Solomon.

Se casează decizia Curții de Apel Bălți din 09 noiembrie 2016, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Adrian Solomon împotriva lui Mihail Munteanu cu privire la înlăturarea obstacolelor în folosirea terenului aferent casei de locuit și obligarea demolării construcției, cu remiterea pricinii la rejudecare în Curtea de Apel Bălți, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței,

Judecător

Tatiana Vieru

Judecătorii:

Galina Stratulat

Nicolae Craiu

Oleg Sternioală

Mariana Pitic